

Gyereksziget – 2013

Balogh Sándor, HA5BLK, a Ganz Rádióklub elnöke

A Sziget Kft. ez évben június négy hétvégéjén rendezte meg a „Gyereksziget” rendezvényt. A Ganz Rádióklub tavalyi gyerekszigeti sikere után felkérést kaptunk a „Gyerekrádiózás” folytatására.

A tavalyi évben RH-URH összeköttetés bemutatásával, rókavadászatral és morze-alapokkal készültünk. Az idén szerettem volna valami felejthetetlen kitalálni a gyerekeknek, így eszembe jutott *Iváncsik Imre* keresztapám, aki a kisújszállási Gelka vezetőjeként egykor régen rám szánt egy délutánt, és elkészítettük az első detektoros vevőmet és ezzel megpecsételte a sorsomat.

Nosza, építsenek a gyerekek rádióvevőt! Ekkor kezdődött a kb. két hónapig tartó tervezgetés, szponzorkeresés, alkatrész beszerzés, nyáktervezés és -gyártás. A mai detektoros „kissé” bonyolultabb lett a réginél. Komoly problémákat okozott a napjainkban már szinte beszerezhetetlen 2000 ohmos fejhallgató. A rádió alapját ezért egy ZN414-es klón IC jelentette, amelynek már jó pár éve leállt a gyártása, de sikerült rendelni Németországból 40 darabot. Az eredeti terv szerint 470 pF paralel kondenzátort tettem volna a ferrit antennára, így ehhez számítottam a tekercset. A rádió megszólalt, de a fix hangolás-

sal elvesztették volna a gyerekek a hullámvadászat örömét. Megpróbáltam forgókondit tenni a panelra, de ahhoz képtelenség volt forgatógombot szerezni. Hatalmas szerencsémre a HAM-bazárban találtam 500 pF-es varikapdiódát, amely 9 V-ról biztosította a hangolást. Az igazat megvallva nem fűztem sok reményt a dologhoz: Életem második egyenesvevője, saját kezűleg tekercselt ferrit, kompromisszumos és valószínűleg rossz Q-jú bemenet, ráadásul a neten nem találtam varikapos hangolásra semmit a ZN-414 esetén. Óriási szerencsémre, az IC tervezői lehetőséget hagytak a hangoló kör egyik felének földelésére, így működni tudott a varikap. A prototípus egyszerű csak megszólalt: Nappal 2-3, éjjel 14 rádióadót számoltam meg rajta. Várázslatos volt egy egyenesvevőtől!

A tervezés folyamán különös figyelmet fordítottam a lehető legegyszerűbb működésre az egyszerű megépíthetőségre, és a legalacsonyabb árra. A rádió ára a nyákkal már a 3000 Ft körül mozgott, mely figyelembe véve azt a tényt, hogy ingyen adjuk a gyerekeknek, elég defícitesnek tűnt. Ekkor kezdődött a csodák sorozata, melyet hatalmas sikerrel zárt a Gyereksziget.

A legfontosabb: A nyák gyártója, meghallva, hogy gyerekek fogják összeszerelni és utána meg is kapni, a két oldalon szitázott, fűrt, ónozott panelekért nem kért pénzt! (Köszönet a SATRONIK Kft-nek!) A ferritrudakat, a 90 méter litzét és az elemeket a MRASZ támogatásából fizettük. Egy teljes nap ferritet tekercseltem és ragasztottam a panelekre.

Itt kapcsolódott be a Sziget Kft., amely hallva, hogy mire készülök és hogy ez valószínűleg romba dönti a rádióklubunk költségvetését, 50 ezer forinttal támogatott bennünket! Begyorsultak az események! Félve attól, hogy a rádió „túl nagy falat lesz” a kisebb gyerekek részére, kitaláltam egy „B” tervet.

Vásároltam 30 db SOIC-tokozású PIC-et, amelyeket felprogramoztam egy hirtelen ötletből megírt dobókocka programmal. A harminc nyák

két este elkészült a pincében, aztán felforrasztottam a PIC-eket, és mentem 210 db LED-et venni.

Elérkezett a pillanat: június 22-23. és 29-30-án (szerződés szerint) 9-18 óráig teljes menettfelszereléssel fogadtuk a gyerekeket a szigeti sátorban. Az első hétvégén HA5KB és HA3KZ voltak a főemberek, HA5AJR, HA5CDM és még pár amatőr besegített a Puskás klubból. A második hétvégén HA5KB, HA5CQZ, HA5JX és HA7PC óriási segítséget adott, mert akkorra híre ment, hogy mivel foglalkozunk. Nem túlzás, hogy a gyerekek szülei listát íratnak velünk, hogy ki ki után érkezett. Mivel a dobókocka összeforrasztása 20 percet, a rádió elkészítése 50 percet vett igénybe, képtelen voltam a 3., 4. sorbanállónak pontos időt mondani a kezdésre. Ekkor kezdtünk telefonszámokat kérni, hogy majd hívjuk, ha sorra kerül. Mindeközben állandóan 8-10 gyerek-felnőtt volt a sátorban, aki vagy forrasztott, vagy rókakeresésre, rádiózásra várt.

Óriási sikerünk volt! De ne feledkezzem meg a többi lehetőségről sem: HA5KB a Tungstram klub képviselőjében sorban kereste a rókát a gyerekekkel, illetve a várakozókat odacsábítottuk az RH-URH asztalhoz, ahol morze-bemutató és kötetlen beszélgetés várta őket. A bütykö-

lés két asztalnál zajlott, de úgy tűnt, hogy négy is kevés lenne. Hatalmas igény van a gyerekekben a kétkezi alkotásra, és úgy tűnik, unikális a rádióamatőr hobbi! Iszonyú fárasztó volt. Volt, hogy a reggelimet délután, lopva ettem meg az éppen forrasztó gyerek mellett, mert nem volt időnk felállni sem reggel óta. De a mosolygó arcok, az öröm látványa – hogy a saját kézzel készített áramkör megszólal – minden pénzt megért! És nem csak áttételes formában: A két hétvégén odaadott alkatrészek értéke kb. 120 000 Ft-volt, nem számítva a több hónapnyi előkészületet. Ami biztos: a sátrunkban megfordult 100-140 gyerek valószínűleg egész életre szóló élményt kapott, melyet megpecsételt a hazavitt 35 AM-vevő és a 30 dobókocka.

A rendezvény lezárása után is követni és segíteni szeretném a gyerekeket: weblapot hoztam létre, ahol a rádióval elvégezhető otthoni kísérletek, valamint az AM-vétel „rejtelmek” részletesen megtalálhatók. A rádiók panelje nem készült el teljesen a sátorban. A gyerekek 32 ohmos fejhallgatót kaptak a rádióhoz, de az áramkör tartalmazza az LM 386-tal megvalósítható hangszórós végfokozatot is, melyhez az alkatrészeket egységcsomagban megvehetik a HAM-bazárban. Ezzel elértük a legfontosabb célokat: A rádió ára megfizethető maradt, az összeépítés nem tartott túl sokáig, és a legfontosabb pedig, hogy a gyerekek nyúzzák a szüleiket, hogy legyen otthon páka, alkatrész, kéziműszer, ahogy a rádió paneljén is szerepelt: *Legyél Te is Rádióamatőr!*

Tisztelt olvasó! Kérem nézz rá a www.paka.proc.hu oldalra! Az oldal virtuális rádióklub szerepét kívánja betölteni, ahol a gyerekek a saját szintjükön minden információt megkaphatnak a szerelésről, alkatrészekről, kapcsolásokról, rádiózásról, az elérhető rádióklubokról, alkatrészboltokról.

Ha valaki elszántságot érez, hogy előre megbeszélte keretek között rövid témákat dolgozzon ki az oldalra, kérem keressen meg a ha5blk@invitel.hu levélcímen.

A www.gyerekradiozas.proc.hu oldalon volt a reklámanyagunk a szigetire, és oda kerültek fel később a fotók, videók is. Érdemes megnézni!

A paka@proc.hu levélcímen a gyerekek kérdéseire várok, hogy ne szakadjon meg az elkezdett folyamat. Hiszek abban, hogy ez az egyetlen módja a hobbink népszerűsítésének, a tagtoborzásnak. Ezek a gyerekek esetleg rádióamatőrök lesznek, de mindenképp tudni fogják és elmondják a barátaiknak is, hogy kik azok az amatőrök.

A két hétvégi munkát egyedül képtelen lettem volna véghezvinni. A Tungstram és Puskás klubok jelenléte, és a többi önzetlen amatőrtárs megbizonyította, hogy az összefogás nélkülözhetetlen. Egy ember „nem tudja megváltani a világot”, de egy elszánt csapat szinte mindenre képes!

